

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

VII. [i.e. VIII.] De modo & necessitate suscipiendi Eucharistiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

DE EUCHARISTIA CAP. VII. 155

Sacerdos propter illud communionem negare; tum quia hæc esset tacita exprobratio peccati in confessione auditi, ac proinde indirecta violatio sigillis; tum quia probabile est omnino non licere, ad regimen externum animarum, uti scientia per solam confessionem parata, ut dicitur ubi de poenitentia.

Tertia pars suadetur, tum ex facto Christi, qui Judæ proditori Eucharistiam non denegavit, eò quòd peccatum illius nondum aliis erat notum; tum ex usu communi Ecclesiæ, quæ peccatores occultos publicè Eucharistiam petentes, ab illius communione non rejicit: tum denique ex gravibus incommodis quæ passim orirentur, si peccatorem occultum publicè petentem Eucharistiam liceret repellere. Pravi enim Sacerdotes inde occasionem fumerent, eam denegandi iis quos odio haberent, fingentes eos crimen aliquod occultè perpetrasse, neque de eo adhuc poenitentiam egisse; & ita communio redderetur valde onerosa, & ab illius præcepto sæpe homines essent liberi.

CAPUT VIII.

De modo, & necessitate suscipiendi Eucharistiam.

RESOLUTIO I. *Quatuor modi sumendi Eucharistiam distinguuntur.*] IN primis ea sumi potest spiritualiter tantum, quod tunc fit, quando quis ex fide viva, quæ per charitatem operatur, habet propositum efficax comedendi illum panem coelestem, fructumque spiritualem ex eo proposito recipit: qua ratione hoc sacramentum à solis hominibus justis sumi potest.

Secundò Eucharistia sumi potest spiritualiter & sacramentaliter simul; si nimirum aliquis rectè dispositus, & veste nuptiali (id est gratia sanctificante) indutus, accedat ad divinum hoc sacramentum & illud realiter cum fructu percipiat: qua ratione à solis hominibus justis realiter sumi potest, ut perspicuum est.

Tertio Eucharistia sumi potest sacramentaliter tantum; quod tunc evenit, quando baptizatus ad hoc sacramentum accedit re ipsa: sed nullum fructum ex ea receptione percipit. Et hic modus manducandi iis competit, qui ad Eucharistiam accedunt, cum conscientia peccati mortalis; illi enim verè sacramentum recipiunt sine fructu; & eatenus dicuntur illud sumere sacramentaliter tantum, non autem simul spiritualiter.

Quarto Eucharistia sumi potest materialiter, quare dicitur sumi ab eo, qui panem consecratum comedit, ad modum panis communis, putans esse talem. Imò si contingat canem, aut murem comedere hostiam consecratam, ea sumptio non erit propriè sacramentalis, sed purè materialis. Unde Christus ipse dicitur manducari materialiter, quatenus comeduntur species panis, sub quibus ille latet.

RESOLUTIO II. *Extat præceptum divinum sumendi Eucharistiam, quod homines obligat in articulo mortis.*] **PRIMA PARS PROBATUR.** ex verbis illis Christi Joan. 6. Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis: ibi enim agi de reali Christi manducatione supra ostensum est. Tanta autem imposita obligatio accedendi ad Eucharistiam, ut sine ea absolute vitam æternam habere non possimus: quod certe verum non esset, si hujus sacramenti sumptio non caderet sub præceptum. Porro cum ipse Christus prædicta verba prætulit, præceptum accedendi ad Eucharistiam, divinum esse fatendum est.

Secunda pars ostenditur, quia cum præceptum divinum sumendi Eucharistiam, sit affirmativum, videatur obligare, saltem pro eo tempore, quo illius usus est magis necessarius: at usus Eucharistiæ est magis necessarius in articulo mortis, quàm quovis alio tempore; ut nimirum homo tunc magis Deo uniatur, & novas vires ad superandas tentationes,
& fina-

DE EUCHARISTIA. CAP. VII. 157.

& finaliter perseverandum assequatur. Ergo præceptum divinum de sumptione Eucharistiæ, pro articulo mortis obligat. Et hoc *confirmat* Ecclesiæ praxis, quæ semper magna sollicitudine curavit, ut extremè laborantibus conferretur viaticum.

Hic tamen *notandum est*, multos Doctores sentire, eum qui in Paschate Eucharistiam sumpsit, si post paucos dies incidat in periculum mortis, non teneri ad communionem de novo accedere: eò quod præcedens communio habuit rationem viatici. Ea siquidem potest agrotum confortare adversus tentationes, paulò ante mortem, eumque magis unire cura Christo, in quem finem præcepta est in eo casu Eucharistiæ sumptio. Atque hæc sententia est probabilis, & practicè secura. Consulendum tamen est ut communio iterum sumatur si fieri possit, etiam si Eucharistia fuisset sumpta præcedenti die: quia per illam homo accipiet augmentum gratiæ, & magis disponetur ad transitum ex hac vita.

Notandum etiam adultos omnes ratione utentes, comprehendi sub allato præcepto, siue sint baptizati siue non: quia verba Christi sunt generalia, & extenduntur ad omnes qui sunt capaces præcepti: cum Christus eos omnes potuerit obligare. Neque refert quod non baptizatus non possit Eucharistiam sumere: hinc enim non sequitur, quod non obligetur præcepto sumendi Eucharistiam, sed quod teneatur baptismum suscipere, ut tali præcepto satisfacere possit.

Loquor de *adultis* ratione utentibus: nam quod attinet ad infantes, nondum ratione utentes, certum est eos non comprehendi sub præcepto illo generali, ob defectum libertatis, ut definitum est in Concil. Trident. *sess. 21. can. 4.* Licet autem illi sint capaces fructus Eucharistiæ; non tamen Ecclesia solet eos ad Eucharistiam admittere, propter varia incommoda quæ in ea administratione occurrere possunt: et si oppositum olim in usu fuerit.

RESOLUTIO III. *Omnes adulti ratione utentes re-
nuntur ex praecepto Ecclesiae, communicare singulis annis in
Paschate.*] Hoc patet ex cap. Omnis utriusque sexus,
de poenitentiis, & remissionibus, & ex sess. 13. Concil.
Trident. can. 9.

Ubi nota 1. nomine Paschatis iis locis intelligi, tē-
pus currens à Dominica Palmarum, usque ad octa-
vam Paschae inclusivè, ita ut praecepto Ecclesiae sa-
tisfaciat, qui communicat intra illos quindecim
dies. Porro tempus praedictum non ita est determi-
natum, quin ex consilio proprii Sacerdotis, com-
munio extra illud possit differri, interveniente ra-
tionabili causa: dicitur autem proprius Sacerdos,
quicumque potest licitè Eucharistiam administrare
in Paschate, ita ut illius sumptione servetur Ecclesiae
praeceptum.

Nota 2. Quando prohibetur Regularibus, ne tem-
pore Paschali Sacramentum Eucharistiae secularibus
administrent, id intelligi de communione, qua eo
tempore servatur praeceptum Ecclesiae, non autem
de illa quae fit tan- tū ex devotione. Quo fit ut ille qui,
ut servaret praeceptum communicandi, sumpsit Eu-
charistiam in propria Parochia die Palmarum, aut
Parasceves; possit iterum ex devotione communica-
re in Ecclesiis Regularium, aliquo ex sequentibus
diebus intra octavam Paschae, ut auctores communi-
ter tradunt.

Nota 3. Eum qui praevidet impedimentum super-
venturum in Paschate, ita ut tunc communicare non
possit, non teneri tempus illud praevinire, & antici-
pare communionem. Quia aliàs per communionem
sic anticipatam, satisfaceret praecepto Ecclesiae, cu-
jus ramen oppositum contingeret; eò quòd si impe-
dimentum praevisum non occurreret tempore Pa-
schali, teneretur ille eo tempore ad communionem
accedere. Verum etsi quis propter rationem allatā,
non teneatur in dicto casu ex praecepto communio-
nem anticipare, negari non potest quin utilius sit,
8. tu

DE EUCHARISTIA. CAP. VIII. 159
& tutius eam anticipare, & ita in praxi consulendum existimo.

Nota 4. Ex probabili sententia, eum qui cum conscientia peccati mortalis, accedit ad Eucharistiam, tempore Paschatis, satisfacere præcepto Ecclesiæ, ita ut non teneatur iterum communicare, ex vi præcepti Ecclesiastici. *Ratio* est, quia Ecclesia tantum præcipit, ut Eucharistia sumatur: ea autem sumitur, etsi communicans sit in peccato mortali. Quare etsi ille graviter peccet; implet tamen præceptum Ecclesiæ quoad substantiam; sicut ille qui audit sacrum in peccato mortali, satisfacit præcepto Ecclesiastico, de audienda Missa.

RESOLUTIO IV. *Qui ad Eucharistiam accedunt, non tenentur ex præcepto divino, eam sumere sub utraque specie, nisi Missam celebrent.* EST DE FIDE, definita in Concil. Constant. sess. 13. & in Trident. sess. 21. cap. 1. & can. 1. Probatum autem, tum quia si utriusque speciei sumptio esset necessaria ex præcepto divino, sequeretur unius sumptionem ad salutem non sufficere: at hoc falsum est, cum Joan. 6. vis conferendi gratiam, & vitam æternam uni speciei tribuatur.

Tum quia licet initio nascentis Ecclesiæ, daretur aliquando communio laicis sub utraque specie; usus tamen etiam erat, ut interdum non daretur, nisi sub una, ut vel ex eo constat, quod fideles panem consecratum manu, viri quidem nuda, foeminae verò Dominicali, id est linteo quodam mundissimo, sic olim vocato, cooperta accipiebant, domumque asportabant, ut statuto tempore eam sumerent, non deferiebant autem simul calicem consecratum, neque extra templum eum unquam sumebant: sola etiam panis species tunc temporis ad ægrotos mitti solebat, ut patet ex variis historiis. Posterioribus verò sæculis, non tantum sumptio Eucharistiæ sub una specie fuit in usu; sed etiam Ecclesia iustis de causis adducta fuit, ut laicis sacri calicis usum denegaret, qua
in re

in re eam errasse sine hæresi affirmari non potest: at certe errasset, si communio sub utraque specie, fuisset à Christo singulis præcepta.

Neque obstat illud Matth. 26. Bibite ex hoc omnes: ea enim verba diriguntur ad solos Apostolos. Neque illud *Joan 6.* Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis: qui enim sumit unam speciem, sub ea carnem, & sanguinem Christi accipit, cum Christus sub singulis totus contineatur.

At neque refert si dicas, fieri laicis injuriam, eò quòd sacramentum mutilatum ipsis porrigitur, & privantur gratia quæ per alteram speciem ipsis conferri posset. Ad primum enim respondetur, hostiam consecratam per se solam esse sacramentum integrum, quoad rem contentam: cum integrum Christum contineat. Ad secundum verò, utramque speciem non majorem gratiam conferre in una communione, quàm alteram tantum, ut infra dicitur; & quamvis majorem conferret, non propterea Ecclesia in simulanda esset injustitiæ, quia ad illam spectat non tam curare, ut hoc sacramentum sumentes majorem quàm absolute possunt, ex ea sumptione utilitatem capiant, quàm ne aliquid eveniat contra reverentiam tanto sacramento debitam. Quod certe vitari non posset, si Eucharistia omnibus indiscriminatim sub utraque specie administraretur, ut per se clarum est.

Vbi adverte, ex speciali dispensatione summi Pontificis, posse laicum communicare sub utraque specie. Imò in casu necessitatis, eundem posse sine alia dispensatione, sumere species vini consecrati, ut si verbi causa, contingeret Sacerdotem peracta calicis consecratione expirare, & periculum esset ne sacramentum in manus hæreticorum deveniret, illud quæ alio modo non posset conservari, nisi statim sumeretur, incredibile quippe est præceptum humanum, quo prohibetur ne laici ejusmodi speciem sumant, obligare

DE EUCHARISTIA. CAP. IX. 161

obligare in eo casu, in quo illius observatio vergeret in contumeliam sacramenti.

Hoc autem intellige de necessitate ipsius sacramenti; nam si contingeret necessitas ex parte suscipientis; ita ut ob infirmitatem non posset deglutire species panis, sed vini duntaxat, non propterea ei danda esset communio sub specie vini; eo quod præceptum sumendi Eucharistiam non censetur tunc obligare, cum non possit impleri, nisi recedendo à consuetudine, & præcepto Ecclesiæ, quo cavetur ne species vini sumantur à laicis, sine speciali dispensatione, aut privilegio.

C A P U T IX.

De dispositionibus requisitis ad sumptionem Eucharistiae.

RESOLUTIO I. *Eucharistia communiter sumenda est à jejuno.* Hoc sufficienter ostenditur ex usu Ecclesiæ Catholicæ, quæ tantum jejunos ad Eucharistiam admittere solet, nisi in certis casibus, de quibus infra. Et ne quis putet hunc morem esse novum, aut particularem, legendus August. *Epist. 118. cap. 6.* ubi ait, placuisse Spiritui sancto, ut in honorem tanti sacramenti, in os Christiani prius Dominicum corpus intraret, quàm exteri cibi, talemque consuetudinem per universum orbem observari. Unde apertè colligitur, in Ecclesia vigere præceptum, ut Eucharistia tantum à jejunis ordinariè sumatur.

Notandum autem 1. Præceptum illud non esse divinum positivum, cum neque ex Scriptura, neque ex traditione constet, ejusmodi præceptum fuisse à Christo impositum. Non etiam est naturale, cum ratio naturalis non dicter, tantam reverentiam esse huic sacramento debitam, ut illud sumere soluto jejunio, sit peccatum mortale: moderatum enim cibum sumere ante communionem, non est per se malum, ut satis colligitur ex facto Christi, qui post coenam hoc